

Ruotsi

Maisema-arkkitehtuuri ongelmanratkaisijana?

Julius Aalto, Aarne Autio

Teemoja

Maisema-arkkitehtuuri globaalien ja yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisijana?

Globaalit haasteet

- Ilmastonmuutos
- Kaupungistuminen, asumistiheys kasvaa
- Biodiversiteettikato
- Kuinka suunnitella kestävää?

Yhteiskunnalliset haasteet

- Yhteisöllisyys
- Monikulttuurisuuden kasvukivut
- Kansanterveys
- Mielenterveys, syrjäytymisen
- Tasa-arvo

Ruotsi

- Maan maisema-arkkitehtuuriin vaikuttavia maantieteellisiä tekijöitä
- Neljä vuodenaikaa; lämpimät kesät, kylmät ja lumiset talvet, rannikolla lauhkeampaa.
- Etelässä lämminkesäinen mannerilmasto ja pohjoisessa subarktinen mannerilmasto.
- Ruotsin Lapissa karuja tunturialueita, kohti etelää vallitsee pohjoinen havumetsävyöhyke. Tukholman korkeudelta etelään sekä havu -että lehtimetsiä. Eteleisimmässä Ruotsissa Lehtimetsävyöhyke

Luonnossa yhdistyy karuus, mutta samalla monimuotoisuus.
Ruotsissa 29 kansallispuistoa ja yli 3000 luonnonsuojelualuetta

Saaristoa

Stora Sjöfallet kansallispuisto

Puutarhakaupungit

Puutarhakaupunkien ja sitä kautta puutarhasuunnittelijoiden suosio kasvoi.

Ruotsissa tämä kaupunkisuunnittelun trendi oli hyvin suosittua –joten paljon toteutuneita kohteita.

Esimerkiksi Gamla Enskede, Tukholmassa, Änggården Göteborgissa.

Gamla Enskeden kirkko 1915

Peter Olof Hallman (1869-1941)

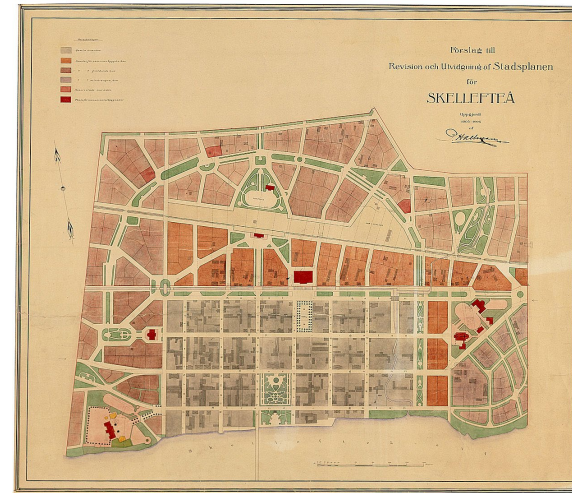

Ruotsalainen
arkkitehti ja
kaupunkisuunnittelija

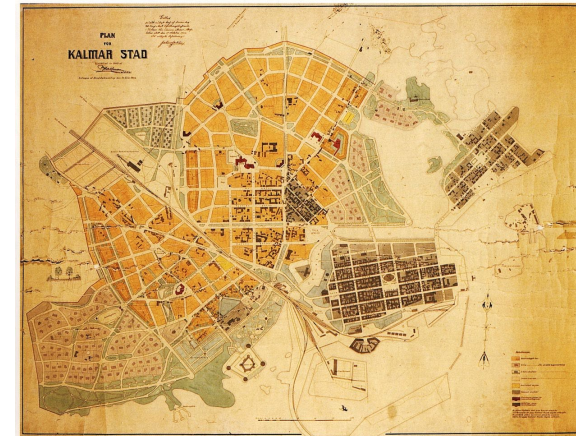
Tukholman
ensimmäinen
kaupunkisuunnittelun
johtaja

Suunnitteli
kymmeniä alueita
eri kaupunkeihin
eri arkkitehtien
kanssa
yhteistyössä

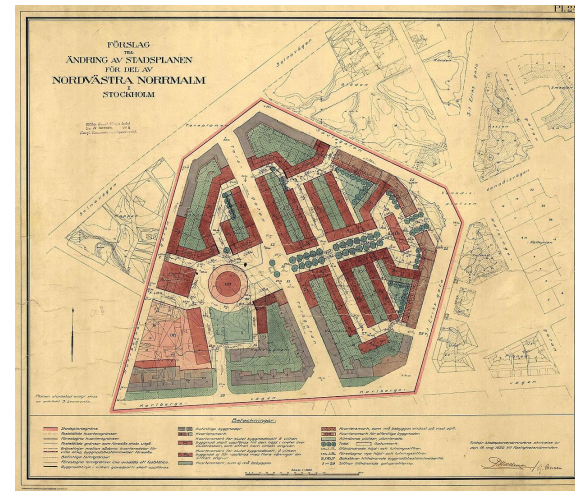
Puutarhakaupunkien
johtaja: Gamla
Enskede, Kalmar

Skellefteån asemakaava
1905

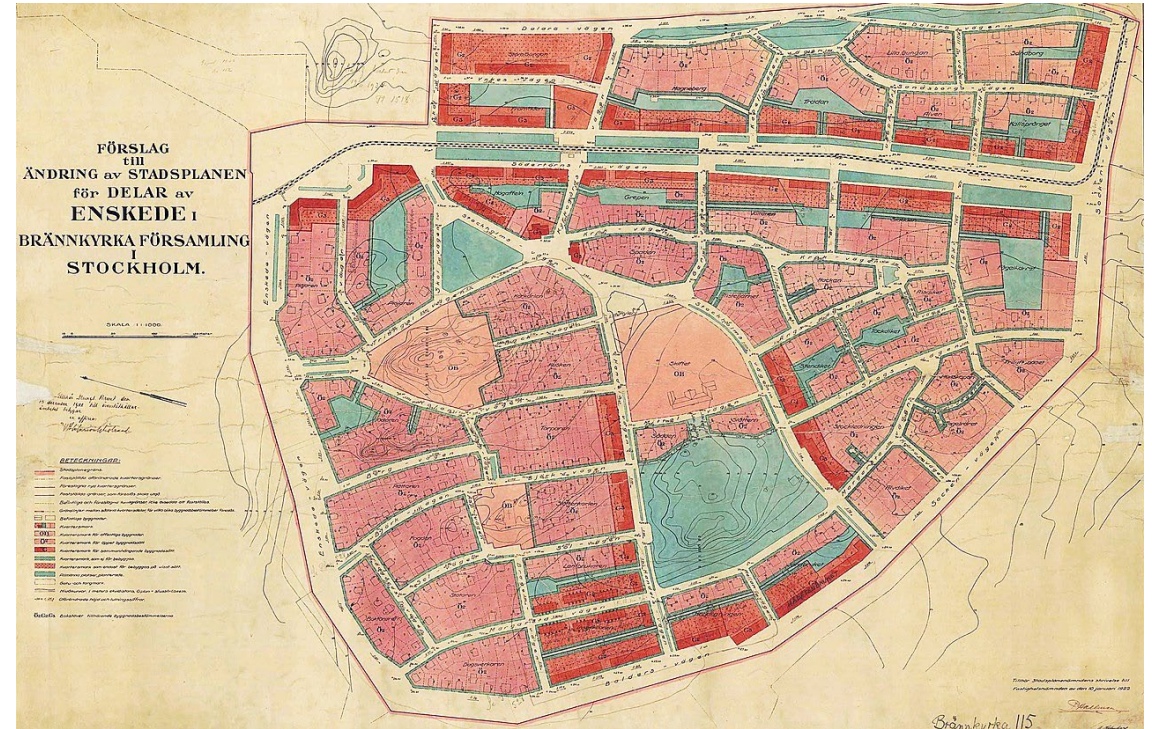

Kalmarin asemakaava
1906

Kaupungin suunnitelma Red
mountains, Tukholma 1922

Katsaus Ruotsin maisema-arkkitehtuurin historiaan

Per Olof Hallmanin asemakaava Gamla Enskedelle 1907 ja asemakaava 1922

Katsaus Ruotsin maisema-arkkitehtuurin historiaan

Gamla Enskede

Gamla Enskede, Tukholman kunta Vuonna 1912 rakennettu huvila

Kvarteret Cepheus kaupunginosa 1930

- Maisema-arkkitehtuuri ja arkkitehtuuri herättää slummin taas arvostetuksi osaksi kaupunkia.
- Voisiko tätä historian esimerkin ideaa hyödyntää nykyajan Ruotsin sosiaalisissa ja monikulttuurisissa haasteissa?

Pildammsparken, Malmö, 1926

- Monumentaalinen, jopa pröystäilevä
- Huikaiseva, valtava (45 hehtaaria)
- Juuri ennen modernismia ja funktionalismia
- Ennemmin koettava ja nähtävä, ei niinkään interaktiivinen
- Julkinen kaupunkimaisema, puisto
- Amfiteatteri, valtavat puustutukset, suuret vesiaiheet, patsaat ja pavijonki
- Elämyksellinen

Katsaus Ruotsin maisema-arkkitehtuurin historiaan

Fredhällsparken 1932-1936

- Kontrastina edelliselle huomattavasti interaktiivisempi puistokokemus
- Modernismin tuulet
- Osa Kungsholmenin saaren viherreittiä
- Puiston ideoi Osvald Almqvist (ruotsalainen arkkitehti ja funktionalismin uranuurtaja)
- Erik Glemme tulkitsi ja toteutti suunnitelman
- Kahluuallas, kalliot, bronssiveistokset

Frenhällsparkenin rakennustyöt

Högdalstoppar 1,2 ja 3

- Massiivinen virkistystoimintaan pyrkivä maisema-arkkitehtuurikohde
- Vapaa-ajan merititys
- Keinotekoiset kukkulat tukholmassa
- 65 miljoonaa tuonnia kippimassaa
- 1. 1950-1960 luvuilla
- 2. 1970 luvun alussa (Tukhoman korkein kohta 102m)
- 3. 1980 luvulta 2001
- Högdalstoppen 1 on ollut esim laskettelutoimintaa mutta se loppui 1990 luvulla

- Högdalstoppen on Tukholman kaupungin kehityskohde.
- Suunnitelmien toteutuminen ollut hidasta.
- Nykyään lähinnä ulkoliikuntakohteen esim. Lenkkeilijöille.
- Esimerkki ei niin onnistuneesta kohteesta

Vasaparken, tukholma

- Vasaparken on tavallaan läpileikkaus Ruotsin maisema-arkkitehtuurin historiasta
- Koska muokkautunut useasti
- Uudistuva, mukautuva
- Rakennus aloitettiin 1900 vuosisadan vaihteessa
- 1. maailmansodan aikaan käytettiin perunapeltona
- 1947 Erik Glemmen suunnittelemat kolme graniittiterassia
- Vasaparken on toiminut 1912 kesäolympialaisten harjoituspaikkana sekä esim. Tärkeiden poliittisten keskustelujen paikkana 1950-l. Vaaleissa
- Päivitetään 2000-luvulla: tekonurmi jalkapallolle, luistinrata, uusi leikkikenttä eli kumiasfalttikukkulat
- Todellinen julkinen puisto ja kohtaamispaikka

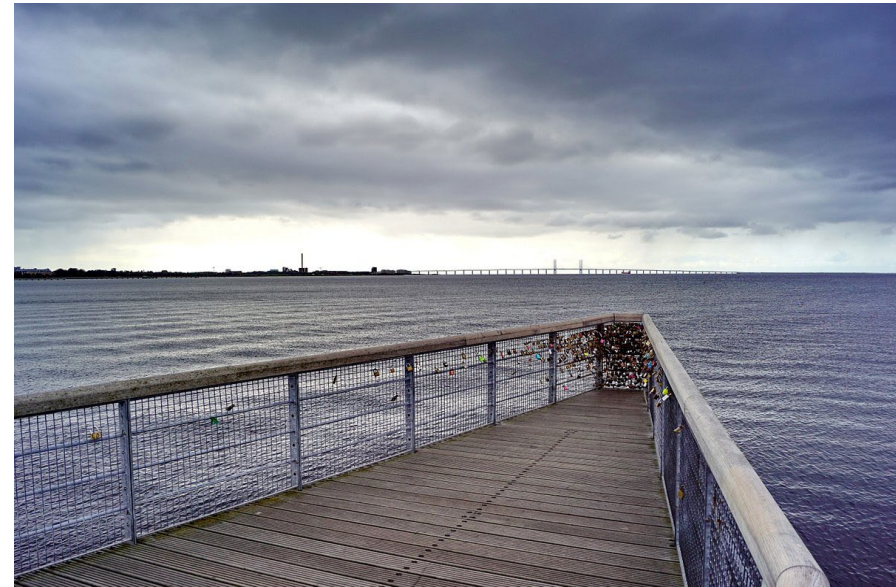

Daniaparken 1999

- Ensimmäinen puisto malmössä 50:een vuoteen
- Uudempi selvästi nykyaikainen kohde,
- kontrasti Pildammsparkenille
- Vastakohta valtavalle metsäpuistolle
- Tasaisuus, avoin, katkeamaton näkymä
- Samankaltaisuus: kokemuksellisuus, vesiaihe, yhdessäolo, julkinen maisema
- Koostuu lähinnä Kivipinnoista, penkeistä ja sekä nurmikoista, kivipostaat mereen
- Niukat istutukset, ei puita
- Pääsy veden ääreen sään kokeminen

Naiset Ruosin maisema- arkkitehtuurin historiassa 1900-luvulla

-Naisten tie
puutarhasuunnittelijoiksi
alkoi työkokemuksen kautta

-Suurin osa suunnittelijoiksi
valmistuneista naisista
kouluttautuivat ulkomailla

-1900 vuosisadan
alkupuolella naisille lähinnä
yksityisten puutarhojen
suunnittelua ja yhteistyötä
arkkitehtien valvonnassa

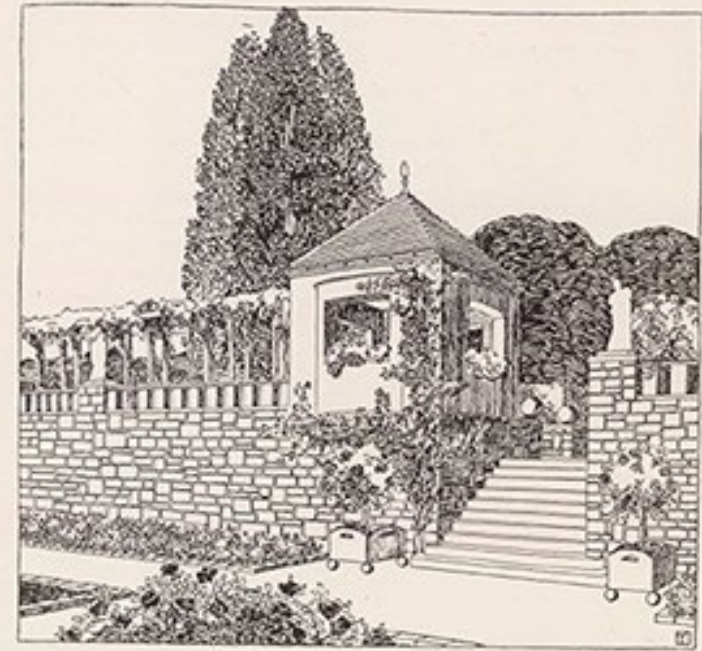
30-l. Ja 40-l. Eteenpäin
kaupunkien teollistumisen
myötä myös asuinalueiden
suunnittelua.

Naisten hyväksyminen
suunnittelijoiksi alkoi
pikkuhiljaa

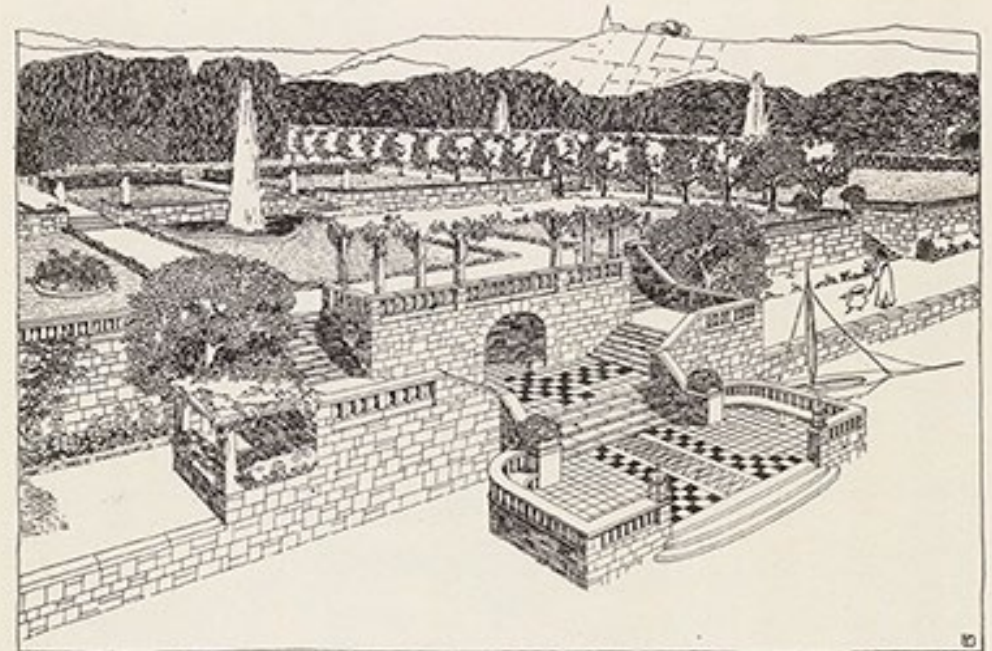
Ulla Bodorfin suunnittelema Ruotsin osuuskunnan päätoimiston kattopuutaha (1940)

Ester Claessen 1884-1931

DESIGN FOR SUMMER-HOUSE AND PERGOLA

BY ESTER CLAEISSON

DESIGN FOR A WATERSIDE GARDEN

BY ESTER CLAEISSON

Villa Brevikin puutarha

Ulla Bodorf, 1913-1982

Asuinalueen puistotila Tukholman keskustassa 1940-luvulta

Stamparkenin pääpuiston sisäänkäynti

Källängsparken Vimmerbyssä

Etelä-Tukholman Stamparkenin asuinalue

Reimersholmen asuinalue

Mölarblikin rivitaloalue

Nykyhetken maisema-arkkitehtuuri Ruotsissa

- Tästä siirrytään nykyhetkeen
- Esiteltävät kohteet valikoituivat esityksen teemaa mukaillen

Hågalid -puistoon liittyvä Utopia Arkkitehtien suunnitteilla olevien rakennusten päälle tuleva julkinen puistotila

Landskapslaget AB

Yksi Ruotsin suurimmista maisema-arkkitehtiiliikkeistä/yrityksistä

Perustettu 1973

Yrityksessä mukana 38 ihmistä, joista on osa myös arkkitehtejä, urbaanin kaupungin suunnittelijoita ja hallinnosta vastaavia "managereita"

Funktionaalisesti luonnon- ja kaupunkimaisemaa

Landskapslaget toimii kaupunkikuvan parantajana, jonka tavoitteet ei vain ole tehdä kaupunkikuvasta esteettisesti miellyttävää.

Kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti Landskapslaget tekee projekteja, joilla on estetiikan kohentamista korkeampi tavoite

- Työskentely painottuu sosiaalisten, ekologisten ja taloudellisten näkökulmien lokeroihin, joista jokaine hyötyy

Terveys, tasa-arvo, demokratia, ekosysteemipalvelut ja luonnonvarjojen hoito

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

#Agenda2030
#GlobalGoals

Uusien kestävän kehityksen tavoitteiden tarkoituksena on vuoteen 2030 mennessä poistaa äärimmäinen köyhyys, edistää tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä suojella maapallon kantokykyä.

Vårtorg (2017)

Kutsuu ihmisiä
kuskustelemaan,
väittelemään, tai
kuuntelemaan
yhteiskunnallisista ongelmista

Järjestää poliittisia tilaisuuksia

Haastaa kaupunkilaisia
sivisytmään
> Yhteiskuntaherääminen

Torilla myös aktiviteetteja ja
esityksiä

Kvalitetsprogram för Årstafältets stadsliv

By Landskaplaget

- Maisema-arkkitehit yhdessä kaupunkisuunnittelijoiden kanssa ovat kehittäneet laatuohjelman, jonka tavoitteena on taata turvallinen, yhteisöllinen ja viihtyisä korttelikokonaisuus jo ennen maa-alueiden jakamista uudelle asuinalueelle, ja olla inspiraationa uusissa asuinaluehankkeissa myös muille
- Asuinalue yhdistyy muiden asuinalueiden kanssa
- Painopisteenä edistää kokonaisvaltaista kokemusta kaikille korttelikokonaisuudessa eläville, vieraileville ja ohikilkeville ihmisille
- Laatuohjelmassa otetaan huomioon erityisesti korttelien, rakennusten ja julkisten tilojen risteävä kohtaaminen, johon jokainen on tervetullut
- Rakennettavissa yksityisissä asuinkerrostaloissa on pystyttävä edistämään vahvaa yleisluonteita, joka sopii muihin kaupungin osiin

Landskaplaget on luonut ohjelman neljään vaiheeseen

1. Elämykset kaikille ovat yhteisiä
2. Erilaiset maiseman indikaattorit ja kaupunkisuunnittelun periaatteet kuvaavat aluetta kaupunkisuunnittelun periaattein ja mitattavissa olevineen ominaisuuksineen
3. Lohkot ja korttelit ovat kunkin korttelin kuvauksia, joissa yksilöidään korttelin ominaisuudet ja arvot
4. rakennuslupien yhteydessä tai niiden jälkeen toteutettavan laatuohjelman suunniteltu seuranta.

Nivå Landskapsarkitektur

Vuonna 2000 perustettu

Jonas Berglund, Åsa Drougge, Göran Lindberg ja
arkkitehdit LAR/MSA

Paikkakohtaisesti maisema-estetiikkaa kehittävä
toimisto, jonka työperiaate on työryhmään
muodostuneen perusfilosofian mukaista

1. Huolellinen analyysi kussakin projektissa
2. Paikkakohtaisten ominaisuuksien pohjalta
ideointi ja sen toteutus
3. Tilallisten perinteiden muokkaaminen ja
säilyttäminen nykymaailmassa
4. Runollisia ja leikkisiä elementtejä jokapäiväisessä
elämässä
5. Historiallinen reagointikyky ja sen kanssa
toimiminen
6. Tekninen osaaminen, huolellinen suunnittelu
7. Vakiintunut ja tutkiva ääni tilassa

Berghus 4 /2018

by Nivå Landskapsarkitektur

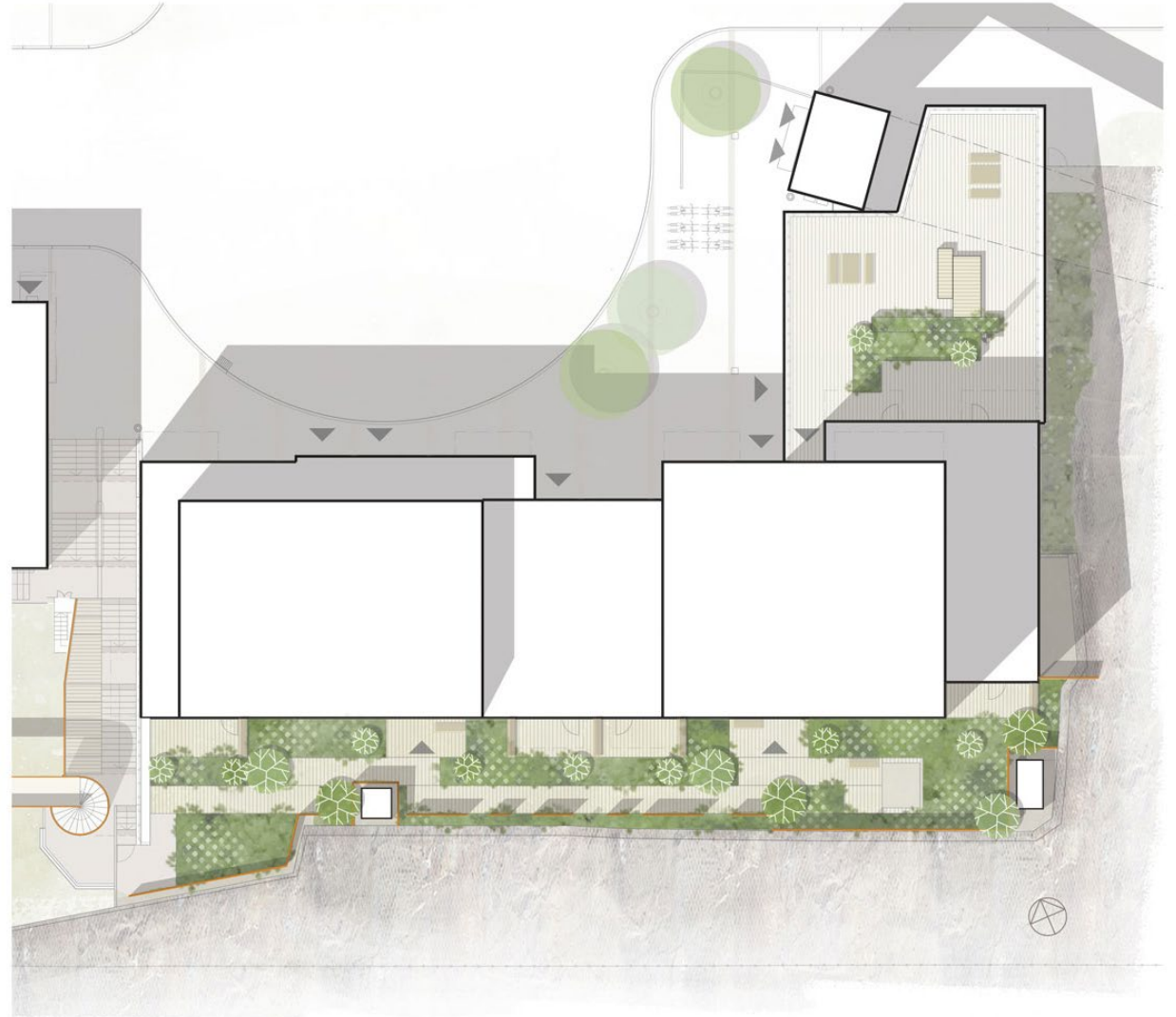
Tukholman teollisuussataman kehittyminen tiiviiksi ja idylliseksi asuinalueeksi vaatii toimenpiteitä

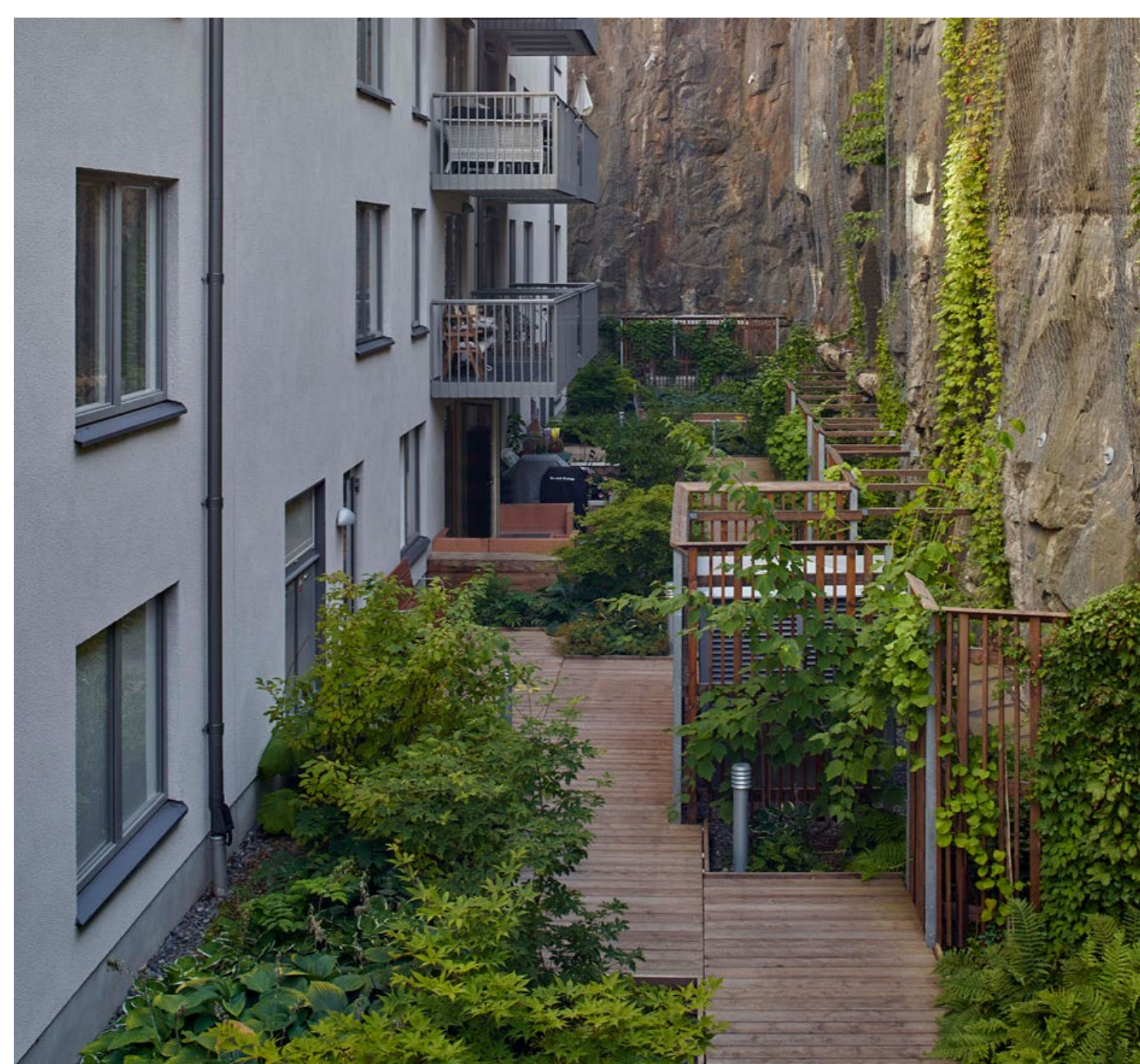
Haastavassa ympäristössä sijaitsevan rakennuksen pihapiirin ehostaminen viheristutuksilla, terasseilla ja funktionaalisilla elementeillä

Asunnon viihtyvyyden ja kestävyuden edellyttämiseksi

Nivån pääasialliset tavoitteet:

1. Rehevän maiseman/näköalan luominen asuntoihin
2. Dramatisoida kapean ja pystysuoran ulkotilan äärimmäisiä olosuhteita
3. Antaa kontrasti monivuotisen vehreyden ja tiukan arkkitehtonisen kehityksen välille, galvanoidusta teräksistä
4. Avartaa ahdasta varjoisaa ulkotilaa valaistuksilla

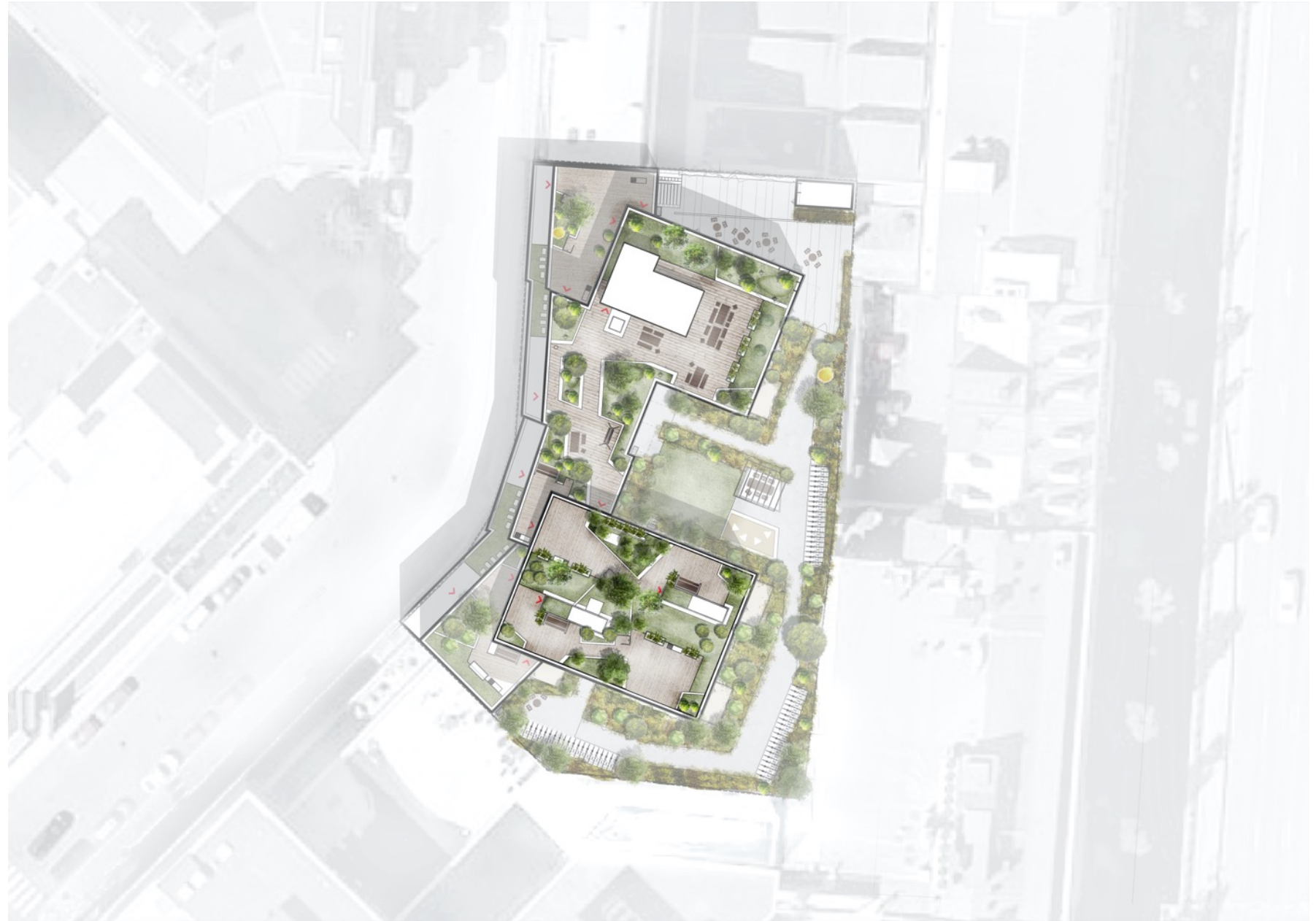

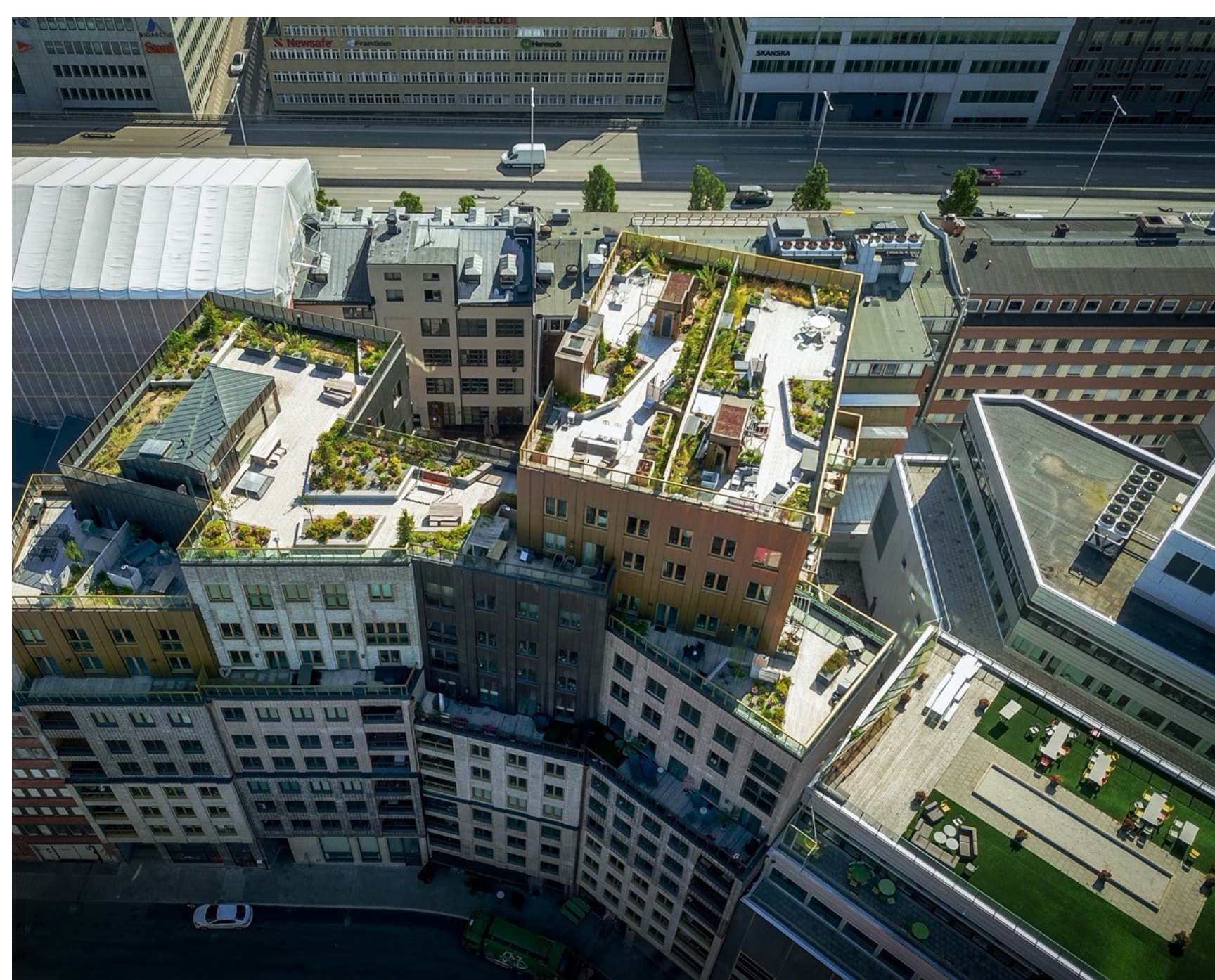
Etaget

(2020)

By Urbio

- Tukholman länsiosassa sijaitsevan Kungsholmenin kerrostalorakennuksen asuntotäyttöhanke
- Vihreiden tilojen, patioiden, kaavoitus kattokerrokseen
- Ekologiaa ja yhteisöllisyyttä kehittävä hanke, joka antaa rakennukselle tulevaisuutta edustavan ilmeen
- Kserofyyttiset kasvit
- Appelsiinipuut
- Puutarhat
- Kokoustila
- Terassit
- Yksityistilojen suihkut
- Pyöräkatokset

Gunilla Bandolin

Taiteilija, veistostaiteilija

Luonut maisema-arkkitehtonisia
veistoksia, julkisia veistoksia

Veistokset ovat usein suuria ja niiden
teemoina toistuu usein muodot, kuten
pyramidi, kierre ja labyrintti

Kohtaisen interaktiivisuus,
vuorovaikutus

Oli maisema-arkkitehtuurin professori
Alnarpin maatalousyliopistossa

Toiminut myös taidekriitikkona ja
arkkitehtuuritoimittajana

Gyrokompasit, Växjössa Ruotsissa, 2013

Observatorio, Tukholma, 2002

Pyramiden, Wanåsin veistospuisto, 1990

79 & Park /2017

by AJ Landskap

- Gärdetissa, Tukholman keskussa sijaitseva rakennushanke, jonka tavoite luoda harmoninen suhde arkkitehtuurin ja kasvillisuuden välille
- Harkitut kasvivalinnat vaihtelevat kattorakenteissa kerroksittain, pikseleittäin, esimerkiksi sävyjen, ilmaston sietokyvyn ja vuodenaikavaihtelun seurausten mukaan
- Kattokerros symboloi asuinalueen nimeä ja edustaa Tukholman uuden rakentamisen aaltoa
- Kerroksellinen kasvirakenne jatkuu koko tontin läpi

Land Arkitektur

2008 perustettu toimisto, jota ohjaa trio; Andres Kling, Sofia Nylén ja Alf Orvester

Työ koostuu kaavoitustehtävistä kaupungin pieniin kun suurinkin paikkoihin

Tiivis ja toimiva ryhmädynamiikka on Land:in ideapohjaisen suunnittelun avain, ja avaimen istuva ovi on paikka

Landin jäsenien projektikohtainen prosessi

1. Projektin alku ideaasta, ja suunnittelun kuluessa idea muovaantuu kokonaiseksi ja tarjoaa viimeistellyn kädenjäljen
2. Paikan edellytysten tiedostaminen ja niiden toteuttamisen ymmärtäminen
3. Paikan identiteetin avustamaton löytäminen
4. Hankkeissa korostetaan pieniä yksityiskohtia, autenttisuuden turvaamiseksi
5. Land toimii sen tasvarertaisen ja kokeneen ryhmädynamiikan pohjalta
6. Kaupunkilaisten ymmärtäminen, yhteistyö asukkaiden kanssa
7. Uteliaisuus, haastava suunnittelu
8. Yhteistyö muiden tieteenalojen kanssa
8. Hyvä vuoropuhelu asiakkaiden kanssa

Grön Bullerskärm /2016

By Land Arkitektur

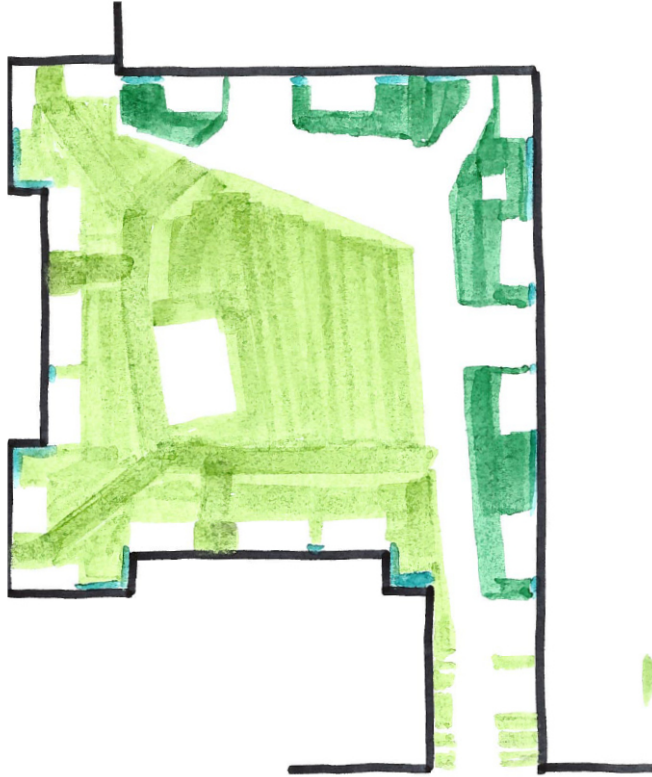
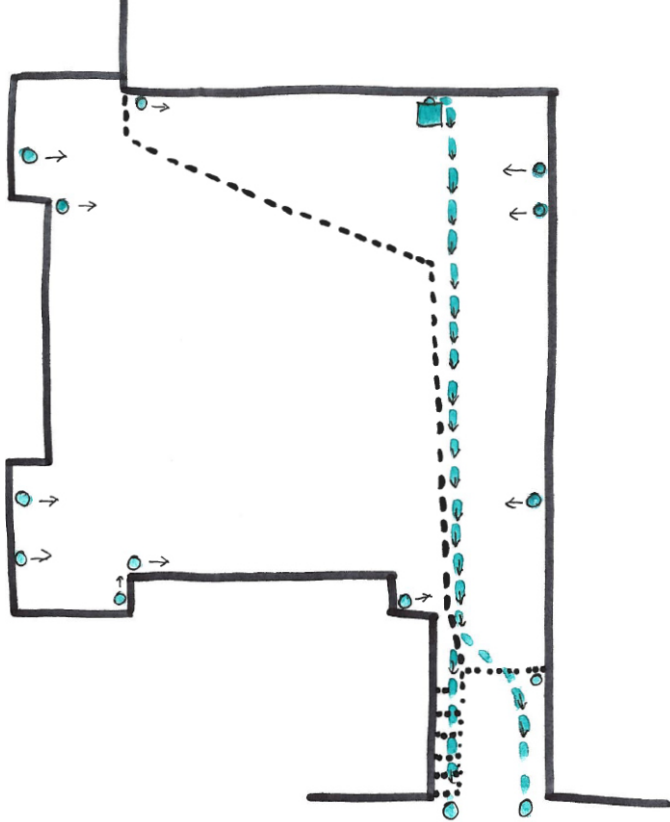
- Tuhkolmassa, Östermalmin urheilukenttää vastapäätä olevan autotien uudelleenrakentamisen vihreämpi ratkaisu
- Osana Tukholman kaupungin asettamaa meluntorjunta hanketta
- 170 metriä pitkä teräksinen, kasvipäällysteinen äänivalli on mielenterveyttä, kaupunkiestetiikkaa ja ekologiaa edustava projekti
- 28000 istutettua tulppakasvia teräksiseen meluvalliin
  - ominaisuuksiltaan sietävät kuivuutta ja ovat niukkaravinteisia
  - Kukilla ympärivuotinen värитеema
  - Aidan takaosa kylvetty ruoholla muodostaen vihreän suojan

Norra Tyresö Centrum /2019

By Land Arkitektur

- Tyröran keskustassa sijaitsevan uuden asuinalueen moderni sisäpihakaavoitus
- Suunnittelu perustuu pihan korkeusvaihteluun
- Rönsyilevä nurmiikko ja viheristutukset hallitsee tilaa
- Asuinrakennuksia yhdistää yksi yhteinen vedenvaraaja
  - Kaikki vesi päättyy kasvupenkille
  - Huleveden minimointi

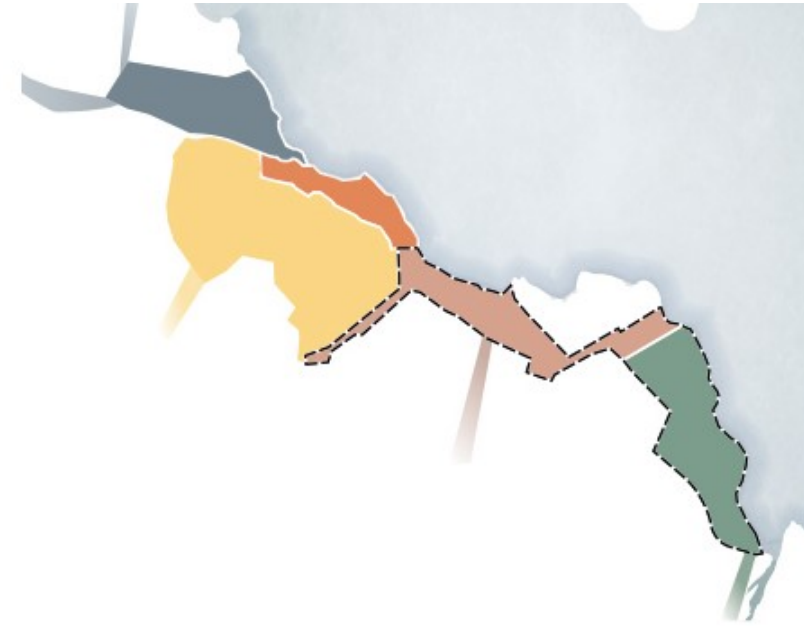
Drevvikens strandpark

by Land Arkitektur

- Tukholman kaupunginosan Farstan asuinalueen kehittymisen seurauksena kehitetään julkisia tiloja, jonka yhtenä hankkeena on puistohuoneet, joita yhdistää virkistypolku/polut
- Land on ollut mukana kolmen julkisen ulkotilan, Klockelundin, Karlsvikin ja Perstorpan kehittämisessä
- Drevvekin järven ympäristö on tiloja yhdistävä rantaristeys
  - Puistoon tulee jatkuva pääkaista, joka johtaa uusien puistotilojen läpi. Viisi erilaista puistohuonetta luovat erilaisia tilakokemuksia ja aktiiviteettejä, jotka muovautuu paikalla olleen kulttuurihistorian ympärille
    - Laituri, lintutorni, lastentarha, laidun, näköalapisteeet
  - Aukioihin, tiloihin kehitetään uudenlainen luontomaisema sen nykyisen biotyypimaaston pohjalta
  - Luontopolku heijastelee kauniista pohjoismaista rantamiseman vuodenvaihtelua

PARKEN OCH STRANDPROMENADEN

PARKENS DELAR

KARLSVIK:	KLOCKELUND:
A. Hökarängsbadet	D. Ulrikelunds torp
B. Bryggparken	E. Ekskogen
C. Stugberget	

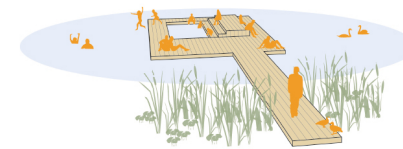
PARKRUM

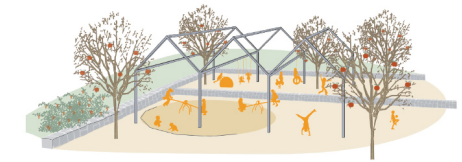
VÄGSKÅLET

TORPTRÄDGÅRDEN

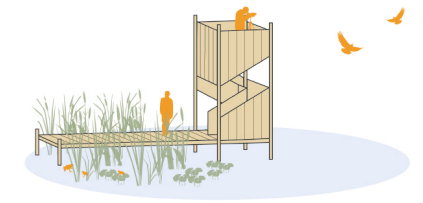
BRYGGAN

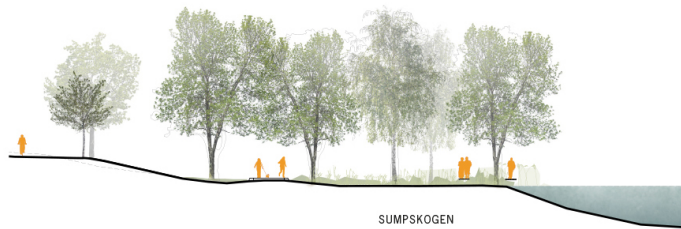
PLANTSKOLAN

HAGMAKEN

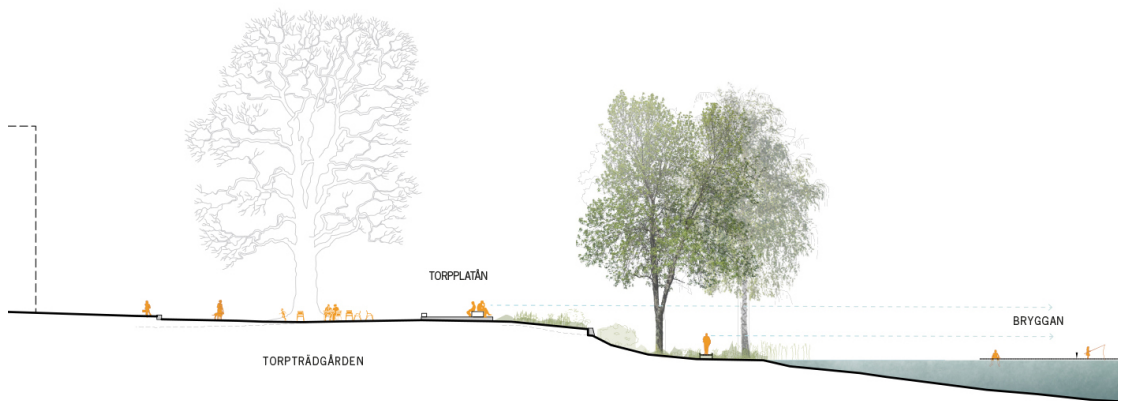

UTKIKSTORNET

SUMPSKOGEN

MUREN / KANTEN

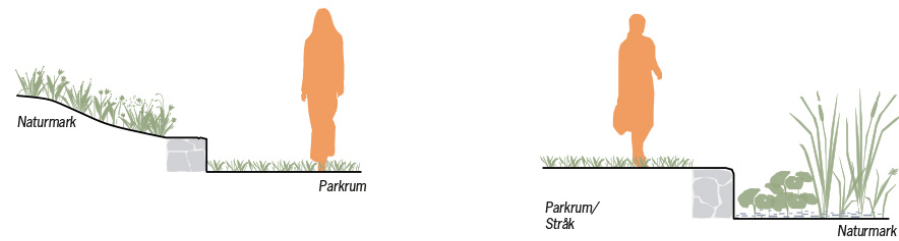

TORPTRÄDGÅRDEN

TORPPLATAN

BRYGGAN

INOM PARKEN

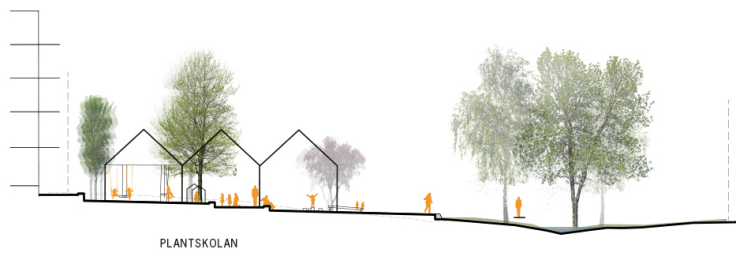
Naturmark

Parkum

Parkum/
Stråk

Naturmark

GRÄNS PRIVAT / OFFENTLIGT

PLANTSKOLAN

Privat

Offentligt

Offentligt

Privat

Alsumpskog

Yngre lövskog

Vass

Hällmark med ek/tall

Vinter

Vår

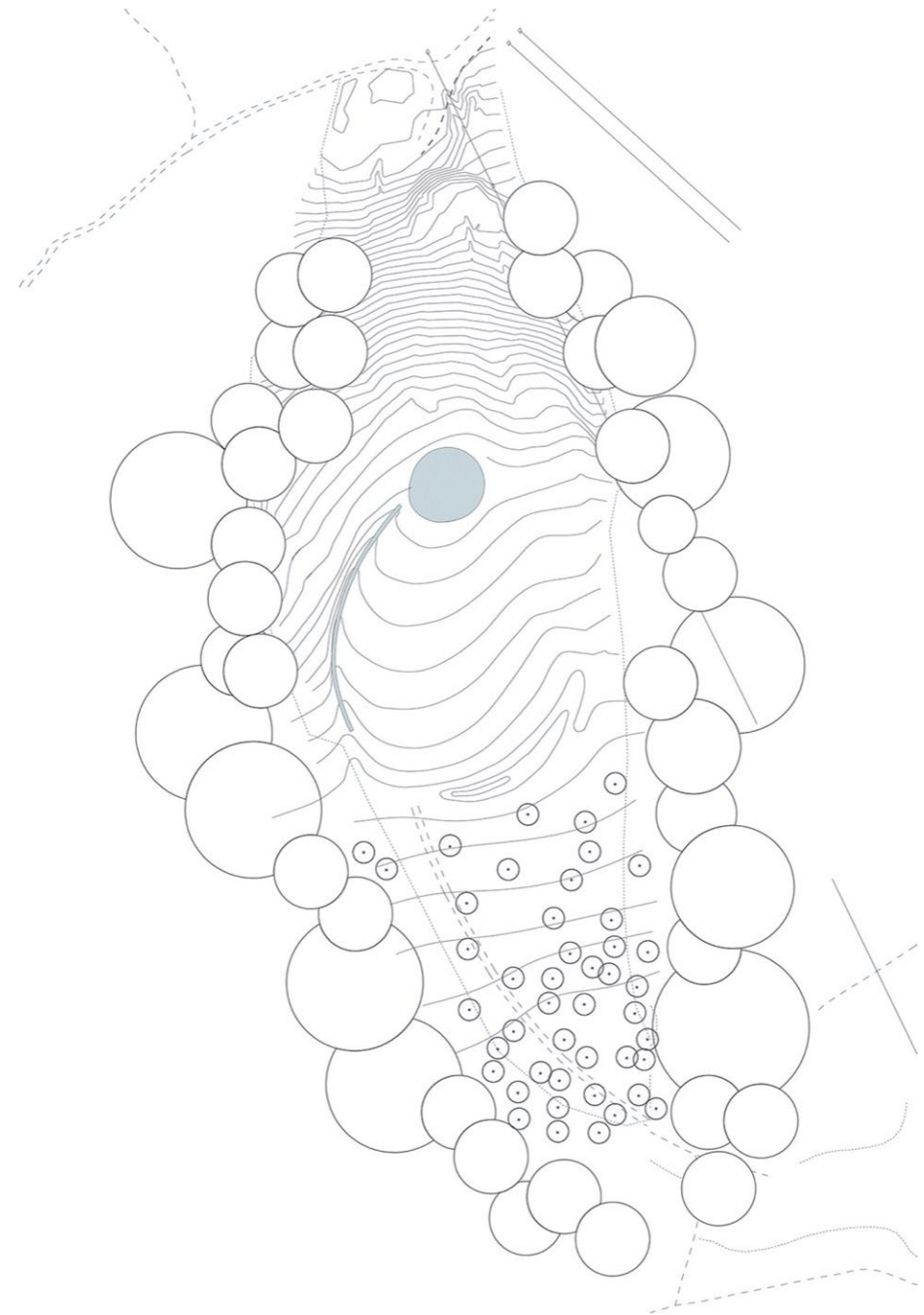

Höst

Bureplatsen /2004

By Nivå Landskapsarkitektur

- Unohdetun enitisen kaatopaikan uudelleensyntyminen yksinkertaisen maisemasuunnittelun keinolla
- Maaperän modulaatio ja betonielementtien sijoittaminen asettaa maisemakokijan avartvaan tilaan
  - Individuaalinen mietiskely tai kollektiiviset tapahtumat
  - Veistosten suhde jokilaaksomaisemaan

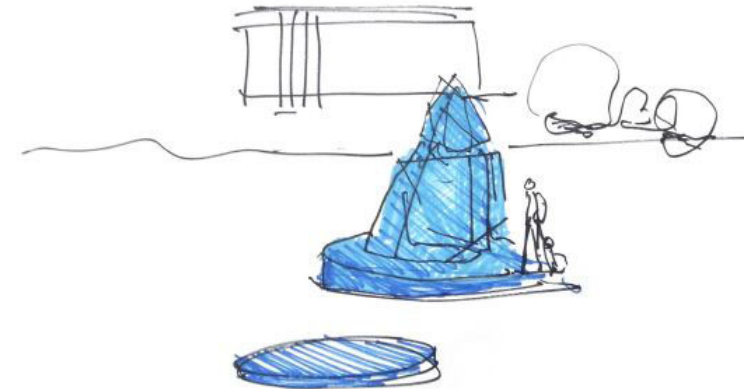
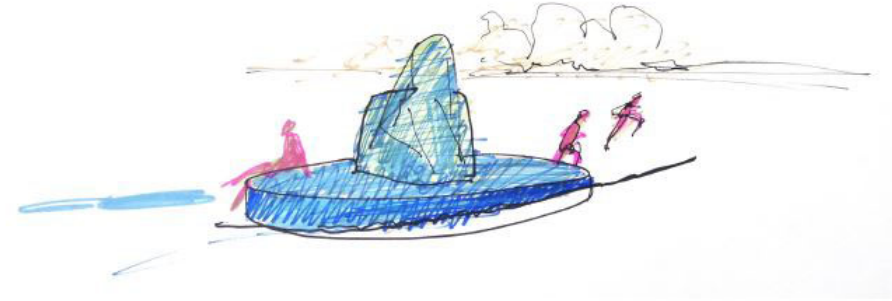
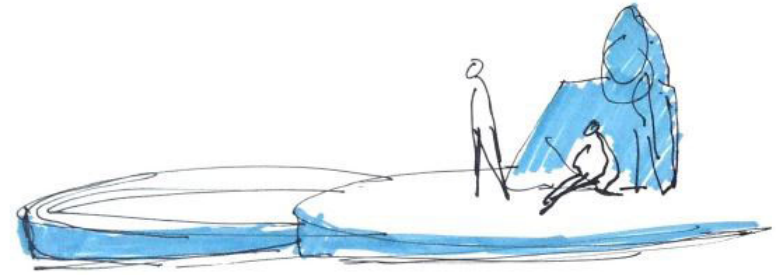

Vårbergs jättar /2021

by Nivå Landskapsarkitektur

- Osana Fokus Skärholemnia
  - 4000 uutta asuntoa vaatii myös uusia kaupunkihankkeita
  - "jättiläis" investointi puistoalueelle
    - Tukholman suurin julkiseen taiteeseen tehty hanke
    - Taitelijana Ranskalainen Xavier Veilhan
    - Nivå toimi taideveistäjien neuvonantajana, projektin sijoittajana sekä Ranskan ja Ruotsin välisten taidetoimijoiden linkkinä
  - Taideteos, veistos, on sekä kaupunkinentiteettiä edistävä, mutta myös leikkisään käyttöön osallistava

Tietolähteet

- <https://www.northernarchitecture.us/landscape-park/landscape-architecture-in-sweden.html>
- <https://fi.wikipedia.org/wiki/Ruotsi#Ilmasto>
- <https://undiaunaarquitecta3.wordpress.com/2017/11/02/ester-claesson-1884-1931/>
- <https://stockholmslansmuseum.se/utställning/kvinnokraft/ulla-bodorff/>
- <https://tclf.org/news/features/pioneering-swedish-women-garden-designers-c-1900-1950s>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Ulla_Bodorff
- <https://www.archdaily.com/588690/utopia-arkitekter-designs-apartment-block-with-rooftop-park-for-stockholm>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Erik_Glemme
- [Berghus 4 by Nivå Landskapsarkitektur « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Etaget « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [79 & Park « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Grön Bullerskärm by LAND arkitektur « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Northern Tyresö Center - Country Architecture \(landarkitektur.se\)](#)
- <https://landezine.com/bureplatsen/>
- [Vårbergs giants - Level Landscaping \(nivaland.se\)](#)
- [Klockelund - Drevviken Beach Park - Land Architecture \(landarkitektur.se\)](#)
- [Kvalitetsprogram för Årstafältets stadsliv | Landskapslaget](#)
- <https://landezine.com/landscapes/locations/by-country/sweden/>
- <https://agricolaverkko.fi/review/nakokulmia-maisemaan-suunnitteluun-ja-historiaan-kolme-kiinnostavaa-kirjaa-maisema-arkkitehtuurista/>
- [Sweden « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- <https://landskapslaget.se/landscape-architecture-urban-design/>
- <https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-paakohteet/kestavan-kehityksen-tavoitteet/>
- <https://www.pe.se/en/our-projects>
- <http://landarkitektur.se/om-oss/>
- <https://sydvast.se/>
- <https://www.02landskap.se/aktuellt>
- <https://parker.stockholm/parker/>

Tietolähteet 2

- <https://sv.wikipedia.org/wiki/Trädgårdsstad>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Per_Olof_Hallman
- <https://malmo.se/Uppleva-och-gora/Arkitektur-och-kulturarv/Malmos-historia/Platser-och-byggnader/Parker-strander-och-naturomraden/Pildammsparken.html>
- <https://sv.wikipedia.org/wiki/Pildammsparken>
- <https://parker.stockholm/parker/fredhallsparken/>
- <https://sv.wikipedia.org/wiki/H%C3%B6gdalstoppen>
- <https://lundskonsthall.se/lunds-konst/offentlig-konst/2016--2018/gunilla-bandolin/>
- <https://parker.stockholm/parker/fredhallsparken/>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Vasaparken,_Stockholm
- <https://sv.wikipedia.org/wiki/Trädgårdsstad>
- <https://parker.stockholm/parker/vasaparken/>

Kuvalähteet

- <https://pixabay.com/fi/vectors/ruotsi-lippu-kartta-maa-eurooppa-880120/>
- <https://www.momondo.fi/discover/autoloma-ruotsissa>
- <https://www.sverigesnationalparker.se/park/stora-sjofallets--stuor-muorkke-nationalpark/#.VXBA2EaV11A>
- <https://undiaunaarquitectura3.files.wordpress.com/2017/06/ester-claesson-in-1907.jpg?w=300&h=288>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Kvarteret_Stamtavlan
- <https://www.flickrriver.com/photos/tags/K%C3%A4ll%C3%A4ngsparken/interesting/>
- [Berghus 4 by Nivå Landskapsarkitektur « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Etaget « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [79 & Park « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Grön Bullerskärm by LAND arkitektur « Landscape Architecture Platform | Landezine](#)
- [Northern Tyresö Center - Country Architecture \(landarkitektur.se\)](#)
- <https://landezine.com/bureplatsen/>
- [Vårbergs giants - Level Landscaping \(nivaland.se\)](#)
- [Klockelund - Drevviken Beach Park - Land Architecture \(landarkitektur.se\)](#)
- [Kvalitetsprogram för Årstafältets stadsliv | Landskapslaget](#)
- <http://travelinskane.blogspot.com/2018/06/pildammsparken-i-malmo.html>
- <https://sv.wikipedia.org/wiki/Fredh%C3%A4llsparken>
- https://sv.wikipedia.org/wiki/Gunilla_Bandolin
- https://www.tripadvisor.se/Attraction_Review-g189839-d4743898-Reviews-Daniaparken-Malmo_Skane_County.html